

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžhu/4/2013
Identifikačné číslo spisu:	1009201764
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2015
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1009201764.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a členiek senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD., v právnej veci žalobcu: Nuova Margini Galileo S.p.A., v likvidácii, so sídlom Via Circonvallazione Est 1, 24040 Stezzano (BG), Taliansko, zastúpený advokátom JUDr. Martinom Nedelkom, PhD., Zámocká 30, 811 01 Bratislava, proti žalovanému: Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, so sídlom Drieňová 24, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. 2009/KH/R/2/035 zo dňa 14. augusta 2009, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 230/2009-287 zo dňa 14. mája 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 230/2009-287 zo dňa 14. mája 2013 m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 3S 230/2009-287 zo dňa 14.05.2013 zrušil, podľa § 250j ods. 2 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) rozhodnutie žalovaného č. 2009/KH/R/2/035 zo 14.08.2009 v časti proti žalobcovi a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie a rozhodnutie, keď síce dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná v tých častiach, kde je spochybňovaná existencia kartelu, účasť žalobcu na karteli, existencia kartelu ako jedného celku a reálny dopad kartelu na slovenské územie a taktiež považoval za preukázané, že skutok sa stal, že tento skutok nesie znaky deliktu - kartelovej dohody a je na slovenskom území stíhateľný, avšak podľa názoru krajského súdu napadnuté rozhodnutie bolo potrebné zrušiť z dôvodu, že nie je dostatočne preskúmateľné v časti odôvodnenia konkrétnej zodpovednosti žalobcu v súvislosti s jeho potrestaním a určením výšky pokuty. Zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania v celkovej výške 347,70 €.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že z obsahu administratívneho spisu krajský súd zistil, že dňa 27.12.2007 bolo prvostupňovým správnym orgánom vydané rozhodnutie č. 2007/KH/1/1/109, ktorým bolo rozhodnuté, že konanie určených podnikateľov, medzi inými aj žalobcu, spočívajúce v uzatvorení dohody dňa 15.04.1988 pod názvom E-Group Operation Agreement for GQ-

Agreement, na základe ktorej títo podnikatelia koordinovali svoje správanie na relevantnom trhu výroby a predaja zapuzdrených plynom izolovaných spínacích zariadení pre aplikácie 72 kV a vyššie, a to určovaním cien, rozdelením trhu, udržiavaním stabilnej úrovne trhových podielov na základe vopred odsúhlasených kvót, vzájomným obmedzovaním pri uzatváraní licenčných zmlúv s tretími osobami a koluzívnym správaním v procese verejného obstarávania je v období

- od 01.03.1991 do 31.07.1994 kartelovou dohodou podľa § 3 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ zákona č. 63/1991 Zb. o ochrane hospodárskej súťaže (ďalej len „ZOHS 1991“), ktorá je nedovolená a neplatná,
- od 01.08.1994 do 30.04.2001 dohodou obmedzujúcou súťaž podľa § 3 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ zákona č. 188/1994 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZOHS 1994“), ktorá je zakázaná,
- od 01.05.2001 do 30.09.2002 dohodou obmedzujúcou súťaž podľa § 4 ods. 3 písm. a/, b/, c/ a f/ zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, ktorá je zakázaná,
- od 01.10.2002 do 30.04.2004 dohodou obmedzujúcou súťaž podľa § 4 ods. 3 písm. a/, b/, c/ a f/ zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 465/2002 Z. z. (ďalej len „ZOHS“), ktorá je zakázaná.

Za vyššie uvedené konanie uložil jednotlivým účastníkom konania pokuty, pričom žalobcovi podľa § 38 ods. 1 ZOHS vo výške 10 000 000 Sk.

Proti prvostupňovému rozhodnutiu podali rozklady všetci účastníci konania, o ktorom rozhodol žalovaný napadnutým rozhodnutím tak, že výrok prvostupňového rozhodnutia zmenil tak, že:

v bode č. 1 uviedol, že na základe dohody pod názvom GQ-Agreement (GQ-Dohoda) zo dňa 15.04.1988, ktorá trvala do 11.05.2004 a na základe dohody pod názvom E-Group Operation Agreement for Gq Agreement (EQ-Dohoda) zo dňa 15.04.1988, ktorá trvala do 11.05.2004, určení podnikatelia, medzi inými aj žalobca v čase od 01.01.2000 do 13.12.2000 a od 01.04.2002 do 30.04.2004 koordinovali svoje správanie na relevantnom trhu výroby a predaja zapuzdrených plynom izolovaných spínacích zariadení pre aplikácie 72 kV a vyššie (ďalej len „GIS“) na území Slovenskej republiky, a to určovaním cien, rozdelením trhu, udržiavaním stabilnej úrovne trhových podielov na základe vopred odsúhlasených kvót, vzájomným obmedzovaním sa pri uzatváraní licenčných zmlúv s tretími osobami a koluzívnym správaním v procese verejného obstarávania, čím podľa § 4 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 3 písm. a/, b/, c/ a f/ ZOHS uzatvorili dohodu obmedzujúcu súťaž, ktorá je podľa § 4 ods. 1 ZOHS zakázaná;

bod č. 2 zmenil tak, že žalobcovi znížil uloženú pokutu z pôvodných 10 000 000 Sk na 330 000 €.

Krajský súd konštatoval, že medzi žalobcami a žalovaným nie je sporu o tom, že skutkovo týmito konaním žalobcov, ktoré bolo predmetom správneho konania, v ktorom bolo vydané i napadnuté rozhodnutie žalovaného, sa už v minulosti zaoberala Európska komisia (ďalej len „EK“), ktorá o ňom rozhodla dňa 24.01.2007 rozhodnutím COMP/F/38.899. Európska komisia pritom rozhodla vecne obdobne ako teraz žalovaný; bolo deklarované porušenie zákazu kartelových dohôd vyjadreného v čl. 81 Zmluvy o ES (ďalej len „ZES“).

Európska komisia zahájila konanie a vydala rozhodnutie podľa čl. 81 ZES, pričom v ňom sledovala dopady konaní spoločností, s ktorými konanie viedla, na komunitárnom trhu GIS. Žalovaný naproti tomu zahájil a viedol správne konanie pre porušenie § 3 ods. 1 ZOHS 1991, § 3 ods. 1 ZOHS 1994 a § 4 ods. 1 ZOHS. Dopad konania účastníkov správneho konania vedeného žalovaným pre obdobie konania žalobcov od 01.03.1991 do 30.04.2004 bol podľa žalovaného posudzovaný iba vo vzťahu k územiu Slovenskej republiky, resp. k hospodárskej súťaži existujúcej na tunajšom trhu, pretože v tomto období bolo na území Slovenskej republiky konanie, ktoré je predmetom správneho konania, postihnutelné iba podľa predchádzajúcich zákonov o ochrane hospodárskej súťaže a následne potom ZOHS a nie podľa čl. 81 ZES.

Týmto konaním sa teda paralelne zaoberala ako EK, tak žalovaný, oba súťažné orgány samostatne deklarovali porušenie zákazu kartelových dohôd, oba podľa rôznych právnych poriadkov (EK podľa komunitárneho, inak priamo aplikovateľného i v jednotlivých členských štátoch, žalovaný podľa

slovenského vnútroštátneho), oba uložili účastníkom konania pokuty.

Krajský súd poukázal na to, že základné procesné námietky žalobcov smerujú proti porušeniu zásady ne bis in idem a sú vystavené na tvrdení, žalovaným nespochybňovanom, že tým istým konaním ako teraz žalovaný v napadnutom rozhodnutí sa už v minulosti zaoberala EK, ktorá o tom istom konaní už skôr než žalovaný právoplatne rozhodla. Zároveň však dodal, že táto otázka je už plne vyriešená rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SD EÚ“) zo dňa 14.02.2012 vo veci C-17/10, v ktorom odpovedal na prejudiciálne otázky položené Krajským súdom v Brne.

Z predmetného rozsudku vyplýva, že podľa názoru SD EÚ, čl. 3 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 (ďalej len „Nariadenie č. 1/2003“) a čl. 81 ZES predstavujú hmotnoprávne normy únievého práva. Podľa SD EÚ ustanovenia čl. 81 ZES a čl. 3 ods. 1 Nariadenia č. 1/2003 sa majú vykladať v tom zmysle, že v rámci konania začatého po 01.05.2004 nie sú uplatniteľné na kartel, ktorý vyvolal účinky na území členského štátu, ktorý pristúpil k Európskej únii (ďalej len „EÚ“) až 01.05.2004, v obdobiach pred týmto dátumom.

Pokiaľ Európska komisia začne konanie proti kartelu na základe kapitoly III. Nariadenia č. 1/2003, orgán pre hospodársku súťaž dotknutého členského štátu nestráca podľa čl. 11 ods. 6 v spojení s čl. 3 ods. 1 Nariadenia č. 1/2003 právomoc na základe vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže sankcionovať protisúťažné účinky spôsobené kartelom na území tohto členského štátu počas obdobia pred pristúpením tohto štátu k EÚ.

Zásada ne bis in idem nebráni tomu, aby vnútroštátny orgán pre hospodársku súťaž dotknutého členského štátu uložil podnikom, ktoré sa zúčastnia na karteli pokuty, s cieľom sankcionovať účinky spôsobené týmto kartelom na území tohto členského štátu pred jeho pristúpením k EÚ, pokiaľ pokuty uložené členom tohto kartelu rozhodnutím EK prijatým pred vydaním rozhodnutia uvedeného vnútroštátneho orgánu pre hospodársku súťaž neboli určené na sankcionovanie tých istých účinkov.

V podrobnostiach krajský súd odkázal na argumentáciu SD EÚ vo vyššie uvedenej veci a uzavrel, že námietky žalobcov v tejto časti nie sú dôvodné.

Krajský súd taktiež vyhodnotil námietku žalobcu o tom, že rozhodnutie o rozklade mu bolo doručené až po mesiaci a pol od uplynutia lehoty v zmysle § 30 v spojení s § 34 ods. 2 ZOHS, za nespôsobilú vyvolať nezákonnosť napadnutého rozhodnutia. Zákon z hľadiska materiálneho a procesného, podľa názoru krajského súdu, žiadne takéto účinky pre daný prípad neupravuje.

Ďalej sa krajský súd zaoberal materiálnymi náležitosťami napadnutého rozhodnutia žalovaného a poukázal na to, že v zmysle ustanovenia § 37 ods. 1 ZOHS sa postupuje v konaní na Protimonopolnom úrade Slovenskej republiky podľa všeobecných predpisov o správnom konaní (Správny poriadok), ak tento zákon neustanovuje inak. Z uvedeného vyplýva, že na konanie o správnych deliktach sa vzťahujú ustanovenia Správneho poriadku, a to od začatia konania, cez dokazovanie, až po vydanie rozhodnutia.

Z formálnej stránky musí rozhodnutie správneho orgánu obsahovať náležitosti zakotvené v ustanovení § 47 ods. 1 Správneho poriadku, t. j. výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. Krajský súd sa v súvislosti so žalobnými námietkami zaoberal výrokovou časťou rozhodnutia žalovaného a dospel k záveru, že v preskúmvanej veci výroková časť napadnutého rozhodnutia zhora uvedené kritéria spĺňa. Žalovaný vo výroku preskúmvaného rozhodnutia uviedol miesto spáchania správneho deliktu dostatočne určito, keď ho vymedzil územím Slovenskej republiky. Rovnako aj čas spáchania bol vymedzený obdobím od 01.03.1991 do 30.04.2004. Je nesporné, že vo výrokovej časti je uvedený aj spôsob spáchania, keď žalovaný popísal skutok dostačujúcim spôsobom, pričom žalovaný aj uviedol, ktorými spôsobmi žalobca naplnil znaky skutkovej podstaty. Preto podľa názoru krajského súdu výroková časť napadnutého rozhodnutia je formulovaná presne, úplne a dostatočne určito, spôsobom, ktorý vylučuje zameniteľnosť skutku s iným.

Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa nesprávneho vymedzenia relevantného trhu krajský súd poukázal na to, že z napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že relevantný trh bol vymedzený ako trh výroby a predaja zapuzdrených plynom izolovaných spínacích zariadení (GIS) pre aplikácie 72 kV a vyššie. Priestorový relevantný trh bol vymedzený územím Slovenskej republiky. Žalovaný analýzou jednotlivých projektov (13) popísaných v rozhodnutí preukázal, že kartel rokoval o predaji GIS, pričom rokovanie sa vzťahovalo aj na územie Slovenskej republiky, pričom vychádzal z písomných dohôd najmä GQ a GQE, Dohody o všeobecných pravidlách pre GE, dôkazy od spoločnosti ABB a z výpovedí svedkov (napr. Elektrovod Holding, a. s., Bratislava k projektu NPP Jaslovské Bohunice, či k projektom Ipel' a Lamač a iné) a tiež zisťovaní, aké dopady mali dohody na vymedzený trh, najmä pri posudzovaní ich zákazu

podľa citovaných ustanovení ZOHS. Pokiaľ malo konanie žalobcov dopad na trh, tak, ako bol vymedzený, je logické, že by malo dopad aj na jednotlivé podrobnejšie vymedzené trhy v rámci vymedzeného celku, na ktorých účastníci kartelu pôsobili. Krajský súd pritom vychádzal z rozhodnutia Súdu prvého stupňa (ďalej len „SPI“) T-44/00 zo dňa 08.07.2007 vo veci „Mannesmannrohren-Werke“, z ktorého vyplýva, že precíznejšie vymedzenie relevantného trhu je potrebné tam, kde bez takéhoto precízneho vymedzenia trhu nie je možné určiť, či je cieľ alebo výsledok dohody protisúťažný, resp. či je v takom rozsahu, že môže byť ním dotknutý obchod medzi členskými štátmi. Krajský súd pripomenul, že zhodne ako v tejto veci bol po vecnej stránke vymedzený relevantný trh v konaní o tom istom karteli pred EK, kde to nebolo spochybňované.

V uvedených úvahách žalovaného krajský súd nezistil žiadne zjavné pochybenie pri vecnom vymedzení relevantného trhu, a preto námietku žalobcu týmto smerom považoval za nedôvodnú.

Pokiaľ ide o námietku hmotnoprávnej hodnoty dôkazov zabezpečených žalovaným krajský súd vychádzal zo zistení z administratívneho spisu, ktorými bolo podľa jeho názoru preukázané, že podkladom rozhodnutia správnych orgánov pre preukázanie skutku bolo predovšetkým prehlásenie žiadateľa o Leniency a ním doložené podporné listiny. Z toho odvodzoval žalovaný koordináciu spočívajúcu v manipuláciách ponúk. Na toto potom nadväzoval zoznam ponúk dodávok GIS na území Slovenskej republiky. Z uvedeného je odvodený dopad konania na slovenskom území. V súhrne je následne z týchto skutočností odvoditeľné naplnenie zákazu kartelových dohôd s dopadom na slovenské územie.

Je teda, podľa názoru krajského súdu, zrejmé, že kľúčové skutkové zistenia žalovaného plynú s GQ-Dohody, GQE-Dohody, potvrdenia vyhlasovateľov projektov a informácií o fungovaní kartelu od žiadateľa o Leniency. Prehlásenie pána O. (ABB) nemôže byť považované (a ani nebolo) za jediný samostatný dôkazný prostriedok. Toto prehlásenie totiž nadväzuje a potvrdzuje prehlásenie žiadateľa o Leniency, a preto je potrebné prihliadať k nemu z hľadiska jeho významu ako súčasti postupných vyjadrení samotného žiadateľa o Leniency.

Vychádzajúc z platnej judikatúry SD EÚ, je podľa názoru krajského súdu, akceptovateľné, že skutkový stav vo všetkých podstatných aspektoch uvádzaného deliktu (koordinácia a manipulácia ponúk) môže byť vybudovaný iba na prehlásení jediného subjektu (medzi inými pozri rozsudok SPI z 08.07.2004, T-67/00, T-68/00 vo veci JFE Engineering Corp). Tu bolo tiež zdôraznené, že prehlásenia, ktoré sú v rozpore so záujmami prehlasovateľa (napr. ABB), musia byť v zásade považované za zvlášť vierohodné dôkazné materiály. Podľa pravidiel všeobecne platných v oblasti dokazovania závisí vierohodnosť, a teda aj dôkazná hodnota dokumentu na jeho pôvode, na okolnostiach jeho vypracovania, na osobe, ktorej je určený a na zmysluplnosti a spoľahlivosti povahe jeho obsahu (medzi inými pozri rozsudok SPI T-I/89 z 24.10.1991 vo veci Rhône-Poulenc).

Ďalej krajský súd poukázal na to, že pri posudzovaní skutočností vyplývajúcich zo žiadosti o Leniency bolo potrebné určiť, či sa GQ-Dohoda týkala aj slovenského územia a to z pohľadu na možný záver, či sa tohto územia týkala EGQ-Dohoda. Krajský súd zdôraznil, že samotní žalobcovia nespochybňovali skutočnosť, že GQ-Dohoda stanovila pravidlá manipulácie ponúk na projekty dodávok GIS na celosvetovej úrovni. Zahŕňovala pritom predovšetkým výmenu informácií o projektoch, či iných obdobných procedúrach a uzavretých zákazkách za pomoci štandardizovaných formulácií, pridelovania príslušných kvót pre skupiny európskych a japonských výrobcov, pridelovaných zákaziek v rámci kartelu, manipuláciu ponukových konaní a stanovení minimálnych cien. Projekty týkajúce sa Slovenskej republiky neboli výslovne zaradené medzi výnimky, preto žalovaný v rámci správnej úvahy mal za to, že ak v určitej krajine pôsobia potenciálni odberatelia GIS a táto krajina súčasne nebola vyčlenená z pôsobnosti dohody (všetky krajiny sveta), potom sa na ňu dohoda vzťahuje.

Podľa názoru krajského súdu, v danom prípade žalovaný použil jazykový výklad textu GQ-Dohody, ktorý krajský súd považoval za legitímny najmä preto, lebo ak na slovenskom území existoval dopyt po GIS, účinok dohovoru na toto územie nie je nezmyselný. Neobstoí ani tvrdenie, že uvedený dohovor sa netýkal slovenského územia aj z toho dôvodu, že šlo o územie tiež „socialistické“ (1988).

Krajský súd poukázal na to, že z administratívneho spisu vyplýva, že súčasťou GQ-Dohody je zoznam licenčných zmlúv, kde sa medzi zmluvnými partnermi objavujú aj iní partneri so sídlom na území bývalých socialistických štátov (napr. VESEOJ EXP.IMP. z bývalého Sovietskeho zväzu, či Mihel z bývalej Juhoslávie), a keďže žalobcovia neprodukovali iné dôkazy, je možné prisvedčiť, že sa týkal rovnako aj územia bývalého socialistického bloku všeobecne, a teda aj slovenského územia. Pokiaľ

žalobca argumentuje tak, že GQ-Dohoda, resp. jeho účasť na tejto zmluve, nemohla mať žiadne účinky na slovenský trh z dôvodu existencie prekážok vstupu na tento trh, tak uvedená argumentácia podľa názoru krajského súdu neobstojí aj preto, že potom by bolo nelogické samotné uzavretie GQ-Dohody, ktorého podstatou bolo určenie pravidiel pri vymedzovaní príslušných kvót pre skupiny európskych a japonských výrobcov, teda forma vyčlenenia európskeho trhu. Nemožno potom „rozumne“ vysvetliť, prečo za tejto situácie by japonskí výrobcovia vôbec GQ-Dohodu uzatvárali.

To platí, podľa názoru krajského súdu, aj pre žalobcu, ktorý tvrdí, že v zásade pôsobí na svojich regionálnych (národných) trhoch.

Podľa názoru krajského súdu všetci účastníci kartelu, ktorí sa podieľali na mechanizme podľa GQ-Dohody, sa dobrovoľne vzdávali i potenciálnej možnosti na trh vstúpiť v rámci férovej súťaže.

Z uvedeného mal krajský súd za to, že žalovaný dostatočne v tejto súvislosti preukázal, že prekážky vstupu japonských producentov GIS na slovenské územie nemohli byť absolútne, a preto nebolo potrebné uvedené skutočnosti preukazovať inými odbornými vyjadreniami predkladanými, okrem iných, aj žalobcom, z ktorých by mal byť preukazovaný opak. Pokiaľ sa projektov v Slovenskej republike zúčastnili len európski producenti a japonskí producenti nie, potom to môže byť vnímané ako dôsledok ich záväzku podľa GQ-Dohody.

Keďže ani SD EÚ nespochybňoval aplikovateľnosť GQ-Dohody na slovenskom území, potom, podľa názoru krajského súdu, na EGQ-Dohodu je potrebné prihliadnuť ako na vykonávaciu zmluvu ku GQ-Dohode. Uvedené vyplýva jednak z jej samotného označenia ako aj preambuly, podľa ktorej EGQ-Dohoda je použiteľná na výkon GQ-Dohody, resp. v nej dohodnuté pravidlá majú prednosť pred GQ-Dohodou. V čl. 4 a 8 EGQ-Dohody je upravený postup pri prerozdeľovaní spoločnej európskej kvóty medzi európskymi výrobcami.

Z uvedených skutočností mal krajský súd za preukázané, že pravidlá kartelu zakotvené v GQ-Dohode a jeho aplikovaný mechanizmus na území Slovenskej republiky (preukázané v skúmaných 13 projektoch, ktoré boli na území SR realizované) sa na toto územie vzťahovalo, a preto aj v tejto časti sa stotožnil s právnym názorom žalovaného.

Ďalej krajský súd poukázal na to, že SD EÚ vo svojich rozhodnutiach judikoval, že cenové horizontálne kartelové dohody môžu byť kvalifikované ako veľmi závažné protiprávne konania (napr. pri úvahe o výške pokuty), čo i len na základe ich povahy, bez potreby preukazovania skutočného dopadu protiprávneho konania na trh, (napr. rozsudok SD EÚ C-534/07 P z 03.09.2009 vo veci Prym a Prym Consumer).

Pokiaľ teda žalobca odmieta svoju účasť na karteli vo vzťahu k slovenskému trhu, potom podľa názoru krajského súdu ide o argumentáciu, ktorá nespochybňuje konštrukciu, podľa ktorej na slovenskom území existoval dopyt po dodávkach GIS, čo bolo aj uspokojované. Pokiaľ sa jednotliví členovia kartelu podieľali na globálnej koordinácii (primárne rozdeľujúcej územie na európske a na japonské a následne koordinujúce ich postupy v rámci týchto dvoch základných skupín), potom sa uskutočňovali na slovenskom území dodávky produktu, ktorého sa táto koordinácia týkala, musela sa koordinácia ako celok na slovenskom území prejavovať a to aj bez faktickej prítomnosti niektorých účastníkov kartelu na slovenskom trhu. Kartel, ktorého pôsobnosť je založená na globálnej koordinácii, za predpokladu, že z ničoho neplynie, že by niektoré územie bolo z jeho účinku vylúčené, má rozhodne účinok vo vzťahu k tomu územiu, kde s produktom, ktorý je predmetom kartelu, obchoduje aspoň jeden účastník kartelu. Toto práve v posudzovanej veci preukázané bolo.

Preto krajský súd považoval za preukázané, že skutok popísaný vo výroku napadnutého rozhodnutia žalovaného sa stal a že tento skutok je kartelovou dohodou, ktorá má protisúťažné účinky aj na slovenskom území.

Pokiaľ žalovaný poukazoval na protisúťažný dopad kartelu ako celku, potom mu treba podľa názoru krajského súdu dať za pravdu predovšetkým v tom, že bola preukázaná existencia komplexného systému cenových dohôd, dohôd o rozdelení trhu a dohôd o obmedzovaní počtu súťažiteľov na trhu, čo narušuje súťažné prostredie už zo svojej podstaty.

Žalobcom spochybňovanú účasť na karteli v jednotlivých obdobiach kartelu, ako aj otázku totožnosti kartelu ako jediného konania, krajský súd nepovažoval za dôvodnú. V tejto súvislosti krajský súd vychádzal z rozhodnutia SD EÚ C-49/92 PO z 08.07.1999 vo veci Anic Participazioni, podľa ktorého ten súťažiteľ, ktorý sa zúčastnil protiprávneho konania, tvoreného komplexom úkonov niekoľkých

súťažiteľov tým, že k fungovaniu kartelu svojim konaním priebežne prispieval, principiálne nesie zodpovednosť behom celého obdobia svojej účasti na uvedenom protiprávnom konaní za správanie sa ostatných súťažiteľov v rámci totožného protiprávneho konania, ak je preukázané, že tento súťažiteľ vedel o protiprávnom konaní ostatných účastníkov alebo ich mohol rozumne predvídať a bol pripravený prijať z toho plynúce riziko. Z napadnutého rozhodnutia žalovaného je podľa názoru krajského súdu dostatočne preukázaná skutočnosť, že japonskí a európski výrobcovia GIS sa zúčastnili jedného kartelu ako celku. Z toho plynie, že japonskí výrobcovia, ktorí sa kartelu zúčastnili na jeho začiatku (01.03.1991), museli vedieť, že európske projekty sú vyhradené európskym výrobcom. Pokiaľ sa teda japonskí výrobcovia kedykoľvek počas obdobia, ktorého sa mal kartel týkať (za situácie, že sa od kartelu jednoznačne nedištancovali), nepodieľali na dodávkach na slovenské územie, zodpovedá to pravidlám kartelu, pretože pokiaľ bolo slovenské územie súčasťou územia európskeho (a ako dopadla EGQ-Dohoda na toto územie je uvádzané vyššie), potom práve taká bola myšlienka kartelu, t. j. rozdeliť územie. Ak teda bol kartel realizovaný podľa pravidiel, nebola účasť japonských výrobcov na slovenskom území potrebná, naopak je možné z uvedeného logicky vyvodiť, že pravidlá kartelu rešpektovali a práve touto pasívnou formou sa kartelu zúčastnili.

V danom konaní podľa názoru krajského súdu žalobca nijako nepreukázal, že by kartel skutočne po nejakú dobu vôbec nefungoval, resp. že sa ku koncu roku 2000 rozpadol. I napriek tomu, že sa neskorších stretnutí zúčastnili len niektorí členovia, boli medzi nimi prítomní i niektorí predchádzajúci európski a japonskí výrobcovia. Rokovania pred rokom 1999 i po roku 2002 boli vedené s rovnakým zámerom - manipulovať dodávky a tieto sa týkali totožného produktu. Napadnuté rozhodnutie konštatuje, že niektorí z účastníkov kartelu svoju účasť na karteli v určitých obdobiach prerušili - tomu napokon zodpovedá aj výrok napadnutého rozhodnutia. Preto nie je možné tu namietať, že by sa s touto otázkou žalovaný dostatočne pozorne nevysporiadal, pričom v tejto časti sa krajský súd s podrobnou argumentáciou žalovaného stotožnil a poukázal na ňu.

Krajský súd preto vyššie uvedený okruh žalobných námietok nepovažoval za dôvodné.

Za dôvodné však považoval žalobné argumenty súvisiace s určovaním pokút.

S poukazom na čl. 1 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ods. 2, čl. 154c, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. ÚS 17/199 9 z 22.09.1999, I. ÚS 44/1999 z 13.10.1999), na čl. 6 ods. 1 prvá veta Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), na Odporúčanie výboru ministrov č. R(91) pre členské štáty o správnych sankciách, judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ako aj judikatúru slovenských súdov krajský súd zopakoval, že trestanie za správne delikty (priestupky, správne delikty právnických osôb a správne delikty fyzických osôb podnikateľov) musí podliehať rovnakému režimu ako trestný postih za trestné činy. Z tohto hľadiska treba vykladať aj všetky záruky, ktoré sa poskytujú obvinenému z trestného činu. Hranice medzi trestnými deliktami, za ktoré ukladá trest súd a deliktami, za ktoré ukladajú sankcie správne orgány, sú určené prejavom vôle zákonodarcu a nie sú odôvodnené prirodzenými právnymi princípmi.

Krajský súd poukázal na to, že skutková otázka vymedzenia trvania konania, ktoré je následne kvalifikované ako protiprávne, je v rámci správneho trestania vždy jednou z kľúčových. To platí o to viac, či je posudzované konanie správnym deliktom trvajúcim, v tomto prípade, či presiahlo dátum 01.05.2004, od ktorého je potrebné prednostne aplikovať komunitárne súťažné právo - t. j. zákaz kartelových dohôd vyjadrený v čl. 81 ZES (k 01.05.2004 sa stalo účinným Nariadenie č. 1/2003, o výkone pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v čl. 81 a čl. 82 ZES, ktoré kodifikovalo prednostnú aplikovateľnosť čl. 81 ZES pred vnútroštátnym zákonodarstvom, t. j. pred § 3 a nasl. ZOHS), a ak bolo samotné správne konanie, ukončené vydaním napadnutého rozhodnutia, zahájené až po 01.05.2004, teda za procesnoprávneho stavu upraveného Nariadením č. 1/2003.

V rámci posúdenia žalobných námietok krajský súd vychádzal zo zásad aplikovateľných v oblasti práva trestného, nakoľko do oblasti deliktuálneho práva správneho je potrebné nepochybne zaradiť aj protikartelové právo, uvedené v § 3 a nasl. ZOHS. Tento záver podľa názoru krajského súdu jasne vyplýva, napr. z rozhodnutia ESLP vo veci Stenuit zo dňa 27.02.1992.

Trestné právo rozlišuje od jednorazových trestných činov z hľadiska časového úseku, v ktorom boli spáchané, trestné činy pokračujúce, trvajúce a hromadné (kolektívne). Je pre ne spoločné, že trestná činnosť trvá po dlhší čas a skladá sa buď z rady čiastkových útokov, resp. spočíva v udržiavaní

protiprávneho stavu. Trvajúci trestný čin býva pravidelne charakterizovaný ako čin, ktorým páchatel' vyvolá protiprávny stav, ktorý potom udržiava, prípadne ho udržiava bez toho, aby ho vyvolal ak zákonné ustanovenie nevyžaduje, aby ho vyvolal. Trvajúce trestné činy sa posudzujú ako jediné konanie, ktoré trvá tak dlho, kým páchatel' udržiava protiprávny stav; ide o jediný skutok a jediný trestný čin, ktorý je ukončený až okamžikom odstránenia protiprávneho stavu. Trvajúci trestný čin sa považuje za spáchaný za účinnosti novej právnej úpravy, pokiaľ aspoň časť protiprávneho konania, ktorým bol udržiavaný protiprávny stav, sa odohral za účinnosti novej právnej úpravy, a to za podmienky, že toto konanie bolo trestným činom i podľa predchádzajúcej právnej úpravy.

Z uvedeného podľa názoru krajského súdu vyplýva, že vyššie uvádzané konanie, spočívajúce v uzatvorení a plnení kartelovej dohody, je konaním, ktorým páchatel' vyvolal protiprávny stav, ktorý následne udržiava, t. j. je iným správnym deliktom trvajúcim. Takto čin charakterizoval aj žalovaný.

Krajský súd poukázal na to, že od 01.05.2004, v dôsledku účinnosti Nariadenia č. 1/2003, bolo povinne použiteľným nové pravidlo jednotnej a decentralizovanej aplikácie súťažného práva všetkými súťažnými úradmi v celom komunitárnom priestore, ktoré sa v období pred 01.05.2004 neuplatňovalo. Nariadenie č. 1/2003 je predpisom procesným. Bod 1. preambuly Nariadenia č. 1/2003, zdôvodňujúci význam jeho prijatia, poukazuje na to, že ide o nariadenie, ktoré „...zodpovedá výzvam jednotného trhu...“.

Pokiaľ je teda trh už jednotný a bola táto skutočnosť východiskom a dôvodom prijatia Nariadenia č. 1/2003, potom tejto skutočnosti musí zodpovedať aj jednotný postup pri jeho ochrane, čiže postup spoločný, decentralizovaný a vzájomne koordinovaný. Preto postup žalovaného týmto smerom krajský súd považuje za legitímny.

Podľa vyššie uvádzaných princípov, žalovaný pri posudzovaní trestnosti činu a pri ukladaní trestu v zásade prihliada na to, čo je pre páchatel'a (súťažiteľ'a) priaznivejšie (§ 2 a nasl. Tr. zák.).

V danom prípade však podľa názoru krajského súdu žalovaný podľa uvedených pravidiel dôsledne nepostupoval. Jednak porušil pravidlo „zákazu zmeny k horšiemu“, keď zvýšil v napadnutom rozhodnutí pokutu (cca o 40 %) členovi skupiny žalobcu v 2. rade (str. 166, bod 864).

Taktiež nebolo krajskému súdu zrejmé, prečo žalovaný nezohľadnil argumentáciu účastníkov (najmä žalobcu v 2. rade), ktorým namietali použitý Metodický pokyn o postupe pri určovaní pokút v prípadoch zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž najmä s ohľadom na obrat (celkový obrat s daňou), z ktorého bola vypočítaná pokuta. Krajský súd poukázal na to, že v čase rozhodovania žalovaného bol už účinný aktuálny Metodický pokyn, podľa ktorého východiskom pri určovaní pokuty je obrat (bez daní) dosiahnutý podnikateľom z predaja tovarov a služieb, ktorých sa narušenie alebo obmedzenie súťaže priamo alebo nepriamo dotýka, a to na vymedzenom priestorovom relevantnom trhu. Preto podľa názoru krajského súdu neobstoí tvrdenie žalovaného, že aktuálny Metodický pokyn nebolo možné použiť, lebo mohol vychádzať len z Metodického pokynu účinného v čase vydaného prvostupňového rozhodnutia. Rozhodnutie žalovaného tvorí jeden celok s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu, a preto žalovaný mohol a bol povinný zohľadniť spôsob výpočtu, ktorý je pre delikventov priaznivejší. Rovnako krajský súd považoval za neprípustné, aby správny orgán pri vydávaní rozhodnutia použil argumentáciu (tabuľka č. 3 „Výpočet pokuty“), ktorá nezodpovedá reálnemu stavu veci lebo týmto spôsobom sa stáva nepreskúmateľná.

Pokiaľ ide o namietanú del'bu zodpovednosti medzi členmi jednotlivých skupín (koncerny, materské spoločnosti a dcérske spoločnosti), krajský súd v napadnutom rozsudku uviedol, že vychádzal zo zásady osobnej zodpovednosti každého z delikventov za konanie, ktorým porušuje zákaz kartelových dohôd, avšak v rámci postihu za protiprávne konanie je potrebné v prípadoch, ako je tento, postupovať tak, aby nikto neutrpel ujmu v dôsledku toho, že je súčasťou skupiny (koncernu), ktorá je tvorená viacerými subjektmi pôsobiacimi na trhu, ktorý je zasiahnutý kartelom, ktorého tvorcami sú samotné skupiny (koncerny) - a teda vo výsledku aby nedošlo ku kumulácii pokút, ktorá by diskriminačne zasahovala do majetkovej sféry skupiny (koncernu). Iný postup nemôže byť zákonnou aplikáciou pravidiel správneho trestania v prípade účasti na kartelových dohodách.

Krajský súd z doloženého administratívneho spisu mal za preukázané skôr hodnotenie dôkazov vo vzťahu k preukázaniu kartelu ako celku v oboch rozhodnutiach, kde sa v zásade nediferencujú dôkazy bezprostredne proti jednotlivým žalobcom, ale proti skupinám, ku ktorým títo žalobcovia patria, pričom konkrétny mechanizmus pre zdôvodnenie zodpovednosti konkrétnych subjektov v rámci jednotlivých skupín (koncernov) neplynie, podľa názoru krajského súdu, ani z odôvodnenia napadnutých rozhodnutí, ani z administratívneho spisu. Ako príklad krajský súd uviedol kódové označenia a súvisiace listiny,

ktoré sa týkali jednotlivých skupín (koncernov) a nie konkrétnych subjektov, prehľady jednotlivých schôdzí, v ktorých sú uvádzaní účastníci za jednotlivé skupiny (koncerny) a nie za jednotlivé subjekty v rámci týchto skupín (koncernov), ako aj zmieňované účasti vo výbore.

Podľa názoru krajského súdu, ani z elektronickej korešpondencie nie je možné spoľahlivo identifikovať konkrétny subjekt v rámci skupín. Aj žiadateľ o Leniency vo vzťahu ku skupine „Siemens“ (žalobca v 2. rade) zmieňuje len „spoločnosť Siemens“, ktorá podľa ďalších informácií v Slovenskej republike pôsobí prostredníctvom, napr. dcérskych spoločností.

Z napadnutého rozhodnutia nie je, podľa názoru krajského súdu, jasne zdôvodnený pomer zodpovednosti, čo v skutočnosti môže vyvolať pocit diskriminácie. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva a žalovaný to vo svojom vyjadrení aj uvádza, že zobral na zodpovednosť a pokutoval každého, kto sa daného protisúťažného konania zúčastnil. Nie je potom podľa názoru krajského súdu jasné, prečo neboli pokutovaní aj tí, čo sa kartelu zúčastnili na Slovensku, napr. Siemens s.r.o..

Avšak, podľa názoru krajského súdu, je kľúčovým kritériom pre úvahy o zákonnosti a primeranosti pokút ich výška vo vzťahu k obratu. Musí byť však celkom jasné, či žalovaný berie za základ obraty jednotlivých subjektov alebo obraty skupín, ku ktorým subjekty patria. V oboch prípadoch musí byť zrejmé, že pri ukladaní pokuty žiadnemu zo subjektov nebol jeden a ten istý obrat započítaný dvakrát, a obrat v ktorom konkrétnom období považoval žalovaný za rozhodujúce. Toto podľa názoru krajského súdu z napadnutého rozhodnutia nevyplýva.

Na záver krajský súd zhrnul, že žaloby sú nedôvodné v tých častiach, kde je spochybňovaná existencia kartelu, účasť žalobcov (jednotlivých skupín - koncernov) na karteli, existencia kartelu ako jedného celku a reálny dopad kartelu na slovenské územie. V týchto otázkach podľa názoru krajského súdu žalovaný aplikoval správne právne prepisy (ZOHS), v ich rámci správnu právnu normu, ktorú s ohľadom na zistený skutkový stav správne vyložil. Krajský súd zhodnotil nosné dôvody, pre ktoré považuje napadnuté rozhodnutie za zákonné a vecne správne; za preukázané má, že sa skutok stal, že tento skutok nesie znaky deliktu - kartelovej dohody, že mal dopad na slovenské územie a že je na slovenskom území stíhateľný.

Na druhej strane však krajský súd skonštatoval, že napadnuté rozhodnutie nie je dostatočne preskúmateľné v časti odôvodnenia konkrétnej zodpovednosti žalobcov v súvislosti s ich trestaním a určením výšky pokuty, tak ako to už bolo vyššie uvedené.

Z uvedených dôvodov bolo napadnuté rozhodnutie zrušené a vec vrátená žalovanému na ďalšie konanie. K zrušeniu predchádzajúceho prvostupňového rozhodnutia krajský súd nevzhliadol dôvody.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“). Žalovaný uhradí žalobcovi súdny poplatok vo výške 66 € a žalobcovi trovy právneho zastúpenia k rukám právneho zástupcu žalobcu za 3 úkony vo výške 115,90 €, ktoré vyúčtoval v súlade s § 11 ods. 4, § 14 ods. 1 vyhlášky.

Včas podaným odvolaním doplneným podaním z 21.07.2014 sa žalovaný domáhal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a žalobu ako bezdôvodnú zamietol, nakoľko podľa jeho názoru rozhodnutie krajského súdu je nepreskúmateľné pre nedostatočné odôvodnenie, nedostatočnú individualizáciu žalobcovho konania, zmätočnosť a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalovaný uviedol, že rozsudok, proti ktorému podal toto odvolanie je založený na rovnakých zrušujúcich dôvodoch, ako rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.01.2013. Súdne konanie vo veci žalobcu však bolo založené na osobitne podanej žalobe a vec žalobcu nebola spojená do jedného súdneho konania s ďalšími žalobami.

Rozsudok súdu je podľa názoru žalovaného nedostatočne individualizovaný vo vzťahu ku konaniu úradu proti žalobcovi. Navyše, krajský súd zrušil napadnuté rozhodnutie z dôvodov, ktoré sa žalobcu netýkajú. Ide napríklad o zvýšenie pokuty spoločnosti Siemens AG v druhostupňovom konaní, ktoré nemá žiadny vplyv na právne postavenie žalobcu, a preto nie je zrejmé, prečo krajský súd zrušil rozhodnutie úradu vo vzťahu žalobcovi i z tohto dôvodu.

Žalovaný poukázal na to, že nedostatočná individualizácia rozsudku a to, že text rozsudku je bez ďalšieho prevzatý z rozsudku vydaného vo veci 4S 213/2009 je zrejmé z jeho samotného textu, keď rozsudok napr. na strane 31 hovorí o zvýšení sankcie členovi skupiny žalobcu v 2. rade, pričom v tomto súdnom konaní bol žalobca iba jeden, alebo na rovnakej strane hovorí o neprihliadnutí na argumentáciu

žalobcu v 2. rade. Na strane 33 zasa rozsudok označuje za žalobcu v 2. rade spoločnosť Siemens a pod. Krajský súd tak, podľa názoru žalovaného, na jednej strane vyčíta úradu, že vykonal hodnotenie dôkazov k preukázaniu kartelu ako celku a nediferencoval dôkazy smerujúce proti jednotlivým žalobcom a na druhej strane sám svoj rozsudok nijako vo vzťahu k žalobcovi neindividualizuje. Fakt, že krajský súd rozsudkom v inej veci rozhodnutie úradu vo vzťahu k niektorým žalobcom zrušil, nie je podľa názoru žalovaného dôvodom na to, aby bez riadneho odôvodnenia zrušil rozhodnutie úradu vo vzťahu k žalobcovi s poukazom na skôr vydaný rozsudok.

Naopak, rozhodnutie súdu by malo byť podľa názoru žalovaného riadne odôvodnené a riadne by sa malo vysporiadať so všetkými argumentmi žalobcu a žalovaného a predovšetkým, vzhľadom na to, že rozhodnutie úradu bolo zrušené pre nedostatky pri ukladaní pokuty, by mal rozsudok krajského súdu uviesť, v čom videl nedostatky v postupe úradu pri uložení pokuty konkrétne žalobcovi. Uvedené však krajský súd neurobil. Postup krajského súdu tak nie je v súlade s procesným právom na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Žalovaný pritom poukázal na judikatúru najvyššieho súdu, napr. uznesenie z 29.02.2012, sp. zn. 2Sžpu/1/2011 a uviedol, že v prípade právoplatného vrátenia veci na nové konanie nemá žalovaný jasne daný právny názor, ako má vo veci žalobcu ďalej pokračovať.

Pokiaľ ide o ďalšie dôvody, pre ktoré krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného, tento v odvolaní namieta predovšetkým to, že zvýšenie sankcie spoločnosti Siemens AG nijako neovplyvnilo postavenie žalobcu, a preto zrušenie rozhodnutia voči žalobcovi z tohto dôvodu je podľa jeho názoru neprípustné. Navyše poukázal na to, že všeobecnú platnosť zákazu reformatio in peius bez výslovného ustanovenia zákona nemožno z pozitívneho práva dôvodiť. Zákaz takéhoto postupu nie je zakotvený ani v Správnom poriadku, ani v ZOHS, preto táto zásada v konaní pred úradom neplatí. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal, napr. na Nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 880/08 z 28.01.2009, v ktorom sa okrem iného uvádza, že pre oblasť správneho trestania nie je možné z ústavnoprávných predpisov odvodiť všeobecný zákaz zmeny rozhodnutia v neprospech odvolateľa (zákaz reformatio in peius). Taký zákaz podľa Ústavného súdu Českej republiky (ďalej len „ÚS ČR“) nemožno odvodiť ani z práva na spravodlivý proces, zakotveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ani z čl. 36 ods. 1 Listiny základných práva a slobôd, ani z čl. 2 ods. 1 Dodatkového protokolu č. 7 k Dohovoru. ÚS ČR v tejto súvislosti odkazuje aj na uznávané authority českej právnej vedy, ako aj na Judikatúru ESEF. ÚS ČR sa pritom v danom konaní zaoberal práve zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní aplikovaným v Českej republike v čase, keď pravidlo reformatio in peius nebolo v ňom zakotvené, teda rovnakou právnou situáciou ako v čase vydania preskúmaného rozhodnutia úradom.

Žalovaný tiež poukázal na rozhodovacia prax slovenských súdov v tejto súvislosti, a to napr. na Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžo/14/2011 zo dňa 29.02.2012 a 7Sž/110/02 zo dňa 10.12.2002, ktoré sú v súlade s vyššie uvedenými tvrdeniami a v oboch Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) konštatuje, že odvolací orgán môže rozhodnúť aj v neprospech odvolateľa, pričom výslovne uvádza, že v správnom konaní zásada reformatio in peius neplatí.

Pokiaľ ide o aplikovaný Metodický pokyn o ukladaní pokút, žalovaný uviedol, že Rada úradu preskúmavala postup prvostupňového orgánu, ktorý aplikoval právnu úpravu platnú a účinnú v čase jeho rozhodovania. V tejto súvislosti je teda potrebné vyriešiť otázku, či neskoršia právna úprava v oblasti ukladania pokút, účinná v čase rozhodovania Rady úradu, bola pre účastníkov konania priaznivejšia, a preto bola Rada úradu povinná na ňu prihliadať v tom smere, ako na to poukazuje krajský súd. V prvom rade je podľa názoru žalovaného potrebné uviesť, že počas rozhodovania Rady úradu nedošlo k zmene zákonnej úpravy sankcií. Kritéria pre ukládanie sankcií, ktoré ustanovuje výlučne zákon, sa nijako nemenili. V roku 2008 bol prijatý nový metodický pokyn úradu upravujúci ukládanie pokút, ktorý je jeho interným predpisom. Interný predpis iba bližšie objasňuje ustanovenia zákona a nemôže ísť teda nad jeho rámec. V tejto súvislosti je potrebné podľa názoru žalovaného zdôrazniť, že metodický pokyn účinný v čase rozhodovania Rady úradu nepriniesol (a ani nemohol priniesť) priaznivejšiu úpravu pri ukladaní sankcií.

Navyše obrat, ktorý je základom pre výpočet pokuty, je všeobecne vnímaný ako obrat bez daní, keďže dane nie sú príjmom podnikateľa, ale sú odvádzané do štátneho rozpočtu. Žalovaný zdôraznil, že skutočnosť, že Metodický pokyn z roku 2008 uvedenú skutočnosť expresiss verbis uvádza, neznamená, že úrad tak nepostupoval aj do jeho prijatia. Ako dôkaz žalovaný predložil už neúčinnú Smernicu úradu o postupe pri ukladaní pokút č. 5/2003, účinnú od 01.01.2004, ktorá bola nahradená metodickým pokynom z roku 2008, a ktorá neobsahuje žiadne ustanovenia v tom smere, že by bol obrat vnímaný ako

obrat s daňou.

Pokiaľ krajský súd vytkol úradu, že použil argumentáciu, ktorá nezodpovedá reálnemu stavu, k tomuto žalovaný uviedol, že mu nie je zrejmé, v čom popis faktorov v tabuľke, ktorá sumarizuje, akou mierou sa jednotlivé zohľadňované faktory podieľali na celkovej výške uloženej pokuty, nezodpovedá reálnemu stavu. V napadnutom rozhodnutí je podľa názoru žalovaného presne uvedené, ako bola pokuta určovaná, t. j. aká suma bola určená za závažnosť, dĺžku konania a poľahčujúce, či pritŕžujúce okolnosti. Spôsob výpočtu pokuty bol detailne popísaný v rozhodnutí a vychádzal zo zisteného a preukázaného skutkového stavu. Z pohľadu žalovaného spomínaná tabuľka práve sprehľadnila to, čo bolo detailne popísané v odôvodnení rozhodnutia. Záver krajského súdu, že argumentácia nezodpovedá reálnemu stavu, nie je nijako bližšie zdôvodnený a žalovaný preto túto časť rozsudku považuje za zmätočnú a nepreskúmateľnú.

Záver krajského súdu o tom, že úrad použil argumentáciu (tabuľka č. 3 „Výpočet pokuty“), ktorá nezodpovedá reálnemu stavu veci preto považuje žalovaný za nesprávne skutkové zistenie.

Pokiaľ krajský súd uviedol, že v napadnutom rozhodnutí nie je jasne zdôvodnený pomer zodpovednosti jednotlivých účastníkov konania patriacich do jednej ekonomickej skupiny, čo v skutočnosti môže vyvolať pocit diskriminácie, k tomuto žalovaný uviedol, že krajský súd potvrdil skutkové zistenia úradu a považoval za dostačujúce dôkazy, ktorými svoje závery úrad podporil, t. j. aj to, že niektoré dôkazy, tak ako uvádza aj krajský súd, nebolo možné rozčleniť tak, aby bolo zrejmé, ktorej konkrétnej spoločnosti zo skupiny, napr. Siemens sa týkajú. Popis ako sa jednotlivé spoločnosti zúčastnili na dohode je súčasťou odôvodnenia rozhodnutí úradu, ktoré krajský súd potvrdil a preto podľa názoru žalovaného nedošlo k situácii, že by účastníci nevedeli, v čom žalovaný vidí ich zodpovednosť, resp. za aké správanie sú postihovaní.

Podľa názoru žalovaného, jednoznačne preukázal účasť všetkých účastníkov konania na dohode obmedzujúcej súťaž, čo krajský súd nijako nespochybnil. Žiaden z účastníkov konania na druhej strane nijako nepreukázal, že jeho účasť na zakázanej dohode bola iba pasívna, resp. obmedzená. Aj z judikatúry európskych súdov vyplýva záver, že skutočnosť, že viacerí podnikatelia zohrávali rôzne úlohy v dosahovaní spoločného cieľa neznamena, že neexistoval jednotný protisúťažný cieľ a teda porušenie, a to za predpokladu, že každý podnikateľ prispieval na jeho vlastnej úrovni k dosahovaniu daného spoločného cieľa.

Podľa názoru žalovaného, napadnuté rozhodnutie dostatočne popisuje pomer zodpovednosti jednotlivých účastníkov konania vrátane tých, ktorí patria do jednej ekonomickej skupiny, a preto rozhodnutie ani nevytvára priestor pre diskrimináciu. Zodpovednosť účastníkov konania za uzatvorenie a realizáciu protisúťažnej dohody bola vyhodnotená ako rovnaká u všetkých členov kartelu s tým, že v jednotlivých prípadoch boli zohľadnené pritŕžujúce a poľahčujúce okolnosti.

Každému subjektu bola uložená osobitná pokuta, pričom žalovaný vychádzal z informácií o obrate, ktoré boli predložené žalobcom podľa § 10 ods. 3 ZOHS. EK síce používa pri výpočte pokút ukladaných podnikom v rámci jednej ekonomickej skupiny odlišný postup, avšak tento postup neznamena akékoľvek znižovanie sankcie (resp. delenie zodpovednosti) z dôvodu, že sa podniky zúčastnili na porušení v rámci ekonomických skupín. Žalovaný použil taký postup, kde uložená sankcia najlepšie odrážala postavenie podnikateľov na trhu tak, aby bol dosiahnutý optimálny preventívny a represívny účinok pokuty. Okrem toho judikatúra týkajúca sa kumulácie pokút, na ktorú žalobca poukazoval, sa vôbec netýka ukladania pokút jednotlivým subjektom v rámci ekonomických skupín, ale ukladania sankcií EK v prípade, ak sankciu za obdobné správanie uložila americká súťažná autorita a v prípade uloženia sankcií za viacero deliktov. Žalovaný poukázal na to, že žalobcove námietky v tomto prípade však Všeobecný súd zamietol. Pokiaľ krajský súd ako ďalší zo zrušujúcich dôvodov v napadnutom uviedol ten, že nie je jasné, prečo neboli pokutovaní tí, čo sa kartelu zúčastnili na Slovensku, napr. Siemens s.r.o., k tomuto žalovaný poznamenal, že nie je možné k takémuto argumentu zaujať stanovisko, považuje ho za nepreskúmateľný a v rozpore s obsahom, administratívneho spisu.

Žalovaný napokon poukázal na to, že v napadnutom rozhodnutí na viacerých miestach odôvodnenia uvádza, z akého obratu sa pri výpočte pokuty vychádzalo. V bode 819 rozhodnutia je uvedené: „následne Rada úradu účastníkov konania zoradila podľa ich ekonomickej sily, t.j. podľa dosiahnutých celosvetových obrátov za rok 2006, v prípade ekonomických skupín podľa celosvetových obrátov ich členov - jednotlivých účastníkov konania“. V bode 822 sa uvádza, že: „Rada úradu síce na účely stanovenia základnej výšky pokuty za závažnosť prihliadala na ekonomickú silu ekonomickej skupiny,

ale výška pokuty bola stanovovaná pre každého člena skupiny - účastníka konania zvlášť vychádzajúc z jeho celosvetového obratu za rok 2006“. V bode 833 sa uvádza, že : „Rada úradu tiež zisťovala, či nedošlo zo strany úradu v prvostupňovom rozhodnutí k prekročeniu zákonom stanovenej hranice pre uloženie pokuty, a to 10% z obratu každého jednotlivého účastníka konania“. V bode 844 sa uvádza, že : „Spoločnosť Siemens namietala, že nie je zrejmé z akého obratu úrad pri stanovovaní pokuty vychádzal, ale pravdepodobne z konsolidovaného obratu skupiny VA TECH, čo bol nesprávny postup, keďže došlo k dvojitému trestaniu jednotlivých navrhovateľov, keďže konsolidovaný obrat skupiny VA TECH zohľadňuje obraty ďalších navrhovateľov. Rada úradu konštatuje, že prvostupňový orgán vychádzal z celosvetového obratu každého jednotlivého účastníka konania za rok 2006, čo bol v tomto prípade správny postup“.

Podľa názoru žalovaného je zrejmé, že pri výpočte pokuty prihliadal na to, že niektorí účastníci konania sú súčasťou ekonomických skupín, a to v záujme uložiť pokutu v súlade s princípom proporcionality a primeranosti. Pri výpočte pokuty vychádzal z celosvetového obratu každého účastníka konania, a preto nemohlo dôjsť a ani nedošlo k dvojitému započítaniu obratov.

Žalovaný poukázal na to, že ani krajský súd neuviedol konkrétne výhrady pokiaľ ide o postup pri ukladaní sankcií a z toho dôvodu je podľa jeho názoru napadnutý rozsudok nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

Namietal aj rozhodnutie o trovách konania.

Žalobca sa k odvolaniu žalovaného vyjadril podaním z 20.09.2013, v ktorom uviedol, že rozsudok krajského súdu považuje za vecne správny a žiadal, aby odvolací súd tento v celom rozsahu potvrdil a odvolanie žalovaného zamietol.

Žalobca so závermi žalovaného nesúhlasí. Podľa jeho názoru je rozsudok vo vzťahu k nemu dostatočne individualizovaný. Žalobcovi predne nie je celkom jasné, ako by ďalej individualizácia rozsudku vo vzťahu k žalobcovi mala vyzeráť. Pochybenia, pre ktoré súd napadnuté rozhodnutie zrušil, sú totiž takého charakteru, že žiadnu ďalšiu individualizáciu, než aká je obsiahnutá v rozsudku, nepripúšťajú. Žalobca k tomuto záveru ďalej odkazuje na bod 4. tohto vyjadrenia.

Pokiaľ ide o námietku žalovaného, že súd pochybil, keď vytkol žalovanému, že neaplikoval v napadnutom rozhodnutí pri zvýšení pokuty v druhom stupni zákaz reformatio in peius, a že je nesprávny aj záver súdu, že žalovaný pochybil, keď pri stanovovaní pokút neaplikoval svoj Metodický pokyn o postupe pri určovaní pokút v prípadoch zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž („Metodický pokyn“), pretože stanovenie pokuty podľa Metodického pokynu by bolo pre žalobcu priaznivejšie, tak žalobca k otázke aplikácie zákazu reformatio in peius je toho názoru, že záver súdu v rozsudku je správny a žalovaný mal v predmetnom prípade tento zákaz aplikovať. Dôvodom je skutočnosť, že správne konanie pred žalovaným je konaním kvázitrestným. Aplikujú sa preto naňho aj zásady trestného práva, vrátane zásady zákazu reformatio in peius. Túto skutočnosť pritom judikoval nielen súd v rozsudku (viď str. 25 a nasl.), ale aj iné súdy, vrátane najvyššieho súdu, napr. v rozsudku sp. zn. 3Sžh/3/2010. V uvedenom rozsudku, ktorý sa týkal konania pred žalovaným v inej veci, Najvyšší súd výslovne konštatoval, že na správne konanie pred žalovaným sa uplatňuje základná zásada trestného práva nulla poena sine lege. Tým najvyšší súd potvrdil, že sa na správne konanie pred žalovaným musia aplikovať zásady trestného práva vrátane zásady zákazu reformatio in peius. Ďalej žalobca odkazuje na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo/208/2010, v ktorom výslovne pripustil aplikáciu zákazu reformatio in peius na správne trestanie v súvislosti s dopravným priestupkom. Napokon žalobca odkazuje aj na nález Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. III. ÚS 392/2010, kde Ústavný súd takisto pripustil aplikáciu tejto zásady v rámci správneho trestania. Judikatúra slovenských súdov, na ktorú odkazuje na str. 6 odvolania žalovaný, naopak nie je v predmetnej veci relevantná, pretože neberie do úvahy kvázitrestný charakter konania pred žalovaným. Jedno rozhodnutie Najvyššieho súdu sa týka pozemkového práva (5Sžo/14/2011) a druhé práva stavebného (5Sžh/19/2011). Ten istý záver platí aj pre judikatúru českých súdov zmienenú žalovaným na str. 6 odvolania. Navyše, ako aj sám žalovaný pripúšťa v poznámke 4, správny poriadok v súčasnosti platný v Českej republike (zákon č. 500/2004 Sb.) zákaz reformatio in peius výslovne upravuje. Súčasná právna úprava v Českej republike v oblasti správneho trestania tak výslovne potvrdzuje kvázitrestný charakter správnych konaní, pri ktorých sa ukladá sankcia, a aplikáciu trestných princípov v rámci takýchto konaní. Pokiaľ ide o aplikáciu Metodického pokynu, predne neobstoja námietka žalovaného, že sa v čase ?ukladania pokuty nezmenila

právna úprava ukladania pokút, ktorá by bola pre žalobcu priaznivejšia. Žalobca k tomuto tvrdeniu žalovaného uvádza, že pre aplikáciu zásady priaznivejšej právnej úpravy nie je potrebná výslovná zmena právnej úpravy. Na základe zásady analógie sa tento princíp vzťahuje aj na prípady, kedy sa zmení výklad platnej právnej úpravy na priaznivejší. Ďalej žalobca namietá, že nie je vôbec pravdivý záver žalovaného, že Metodický pokyn nezaviedol priaznivejší výklad pravidiel žalovaného pre ukladanie pokút, a že by teda pri aplikácii tohto pokynu musel žalobcovi uložiť pokutu v podstatne nižšej výške. Žalobca zastáva opačný názor. Predovšetkým Metodický pokyn obsahoval podrobnejšie pravidlá, ktorými sa žalovaný musí riadiť pri ukladaní pokút. Navyše tieto pravidlá viedli k tomu, že by žalovaný musel žalobcovi uložiť nižšiu pokutu. V podrobnostiach žalobca odkazuje na svoju žalobu.

Nesúhlasí ani s námietkou žalovaného, ktorý považuje záver súdu na str. 28 rozsudku o nesprávnom použití tabuľky č. 3 v napadnutom rozhodnutí za nesprávne skutkové zistenie súdu. Žalobca sa naopak so záverom súdu v plnom rozsahu stotožňuje. Predne žalovaný v napadnutom rozhodnutí údaje obsiahnuté v uvedenej tabuľke dostatočne nevysvetľuje. Žalovaný mal pritom na základe zásady presvedčivosti a zrozumiteľnosti správneho rozhodnutia jasne vysvetliť, akými úvahami sa pri ukladaní pokuty riadil, akým spôsobom stanovil jej výšku a o čom vypovedajú údaje v tabuľke. Týmto parametrom však uvedená tabuľka nezodpovedá. Ďalej žalobca odkazuje na svoju žalobu, v ktorej vysvetlil, v čom argumentácia žalovaného týkajúca sa pokuty neodpovedá skutočnému stavu a je preto nepreskúmateľná.

Ani námietka žalovaného so závermi súdu v rozsudku, že z napadnutého rozhodnutia nevyplyva jasne zdôvodnený pomer zodpovednosti účastníkov konania patriacich do jednej ekonomickej skupiny ako aj to, prečo neboli pokutovaní tí, čo sa kartelu mali podľa správneho spisu zúčastniť na Slovensku, napríklad spoločnosť Siemens s.r.o., tak tento záver súdu, napadnutý žalovaným, považuje žalobca za najzásadnejšie pochybenie žalovaného. Žalobca sa pritom v plnom rozsahu stotožňuje so závermi súdu. Žalobca v tejto súvislosti najprv pripomína, že pokiaľ ide o deliktuálnu zodpovednosť, tú nie je možné dovodzovať u koncernu, ktorý nie je právnym subjektom, ale iba u jednotlivých podnikateľských subjektov patriacich k takému koncernu. Pokiaľ ide o dovodenie zodpovednosti u jednotlivých subjektov, ktoré žalovaný pokutoval v napadnutom rozhodnutí, potom je za podstatné východisko k dovodeniu zodpovednosti treba považovať závery Tribunálu napríklad vo veciach DSG (rozsudok zo dňa 29.06.2000, T-234/95), EniChem Anic (rozsudok zo dňa 17.12.1991, T-6/89) a DaimlerChrysler (rozsudok zo dňa 15.09.2005, T- 325/01). Z uvedenej judikatúry vyplýva, že pojem „podnik“ je treba chápať ako pojem označujúci hospodársku jednotku z hľadiska predmetu dotknutého protiprávneho konania, pričom zákaz kartelových dohôd upravený v komunitárnej alebo národnej právnej úprave je treba chápať ako pravidlá aplikovateľné na rozličné hospodárske entity, kde každá takáto entita je tvorená svojbytnou organizáciou osobných, hmotných a nehmotných zložiek, ktorá dlhodobo sleduje určitý hospodársky cieľ. Taktiež z aplikovateľnej judikatúry (napríklad rozsudku Tribunálu zo dňa 20.04.1999, PVC II, T-305- 307/94) vyplýva, že v rozhodnutí o založení zodpovednosti za kartel treba takúto zodpovednosť smerovať voči konkrétnym subjektom. V rozhodnutí teda musí byť identifikovaný konkrétny subjekt, ktorému bude zodpovednosť za protisúťažné konanie prirátaná. Takýto subjekt je možné nájsť na základe pravidla kontroly v rámci jednotlivých koncernových skupín (viď rozsudok SDEÚ zo dňa 16.11.2000, SCA Holding, C-297/98 PJ. Pri skúmaní zodpovednosti v rámci koncernovej skupiny pritom býva zvažovaná miera priamej a aktívnej účasti jednotlivých spoločností koncernu na posudzovanom protisúťažnom konaní (viď rozhodnutie Európskej komisie vo veci 2006/902 Rubber Chemicals. Komunitárna judikatúra zároveň nevylučuje, aby jednotliví členovia koncernovej skupiny niesli za protisúťažné konanie spoločnú zodpovednosť bez nutnosti akejkoľvek derby tejto zodpovednosti (viď napr. rozsudok SDEÚ zo dňa 06.03.1974, Commercial Solvents, (C-6-7/73). Takýto postup však nemôže znamenať, že zodpovednosť za protisúťažné konanie bude stanovená na kumulatívnom princípe, namiesto toho, aby bola stanovená na princípe solidárnom. Opačný postup by sa totiž odrazil na kumulácii pokút za protisúťažné konanie (viď rozsudok Tribunálu zo dňa 15.06.2005, Tokai Carbon, T-71/03, T-74/03, T-87/03, T-91/03). Z uvedenej judikatúry, teda podľa žalobcu vyplýva, že spôsobov, akými pri stanovovaní zodpovednosti a sankcionovania protisúťažného konania zohľadniť koncepciu „jednej hospodárskej jednotky“ je niekoľko. Je vždy treba zvoliť taký spôsob, ktorý odpovedá koncepcii kartelu a zmysluplnému postihu za jeho uzatvorenie. Zároveň však takýto spôsob nesmie byť bezdôvodne diskriminačný k niektorým účastníkom kartelu. V niektorých prípadoch je naozaj nevyhnutné doviesť konkrétnu mieru účasti každého jednotlivého subjektu na karteli, v iných prípadoch

je možné jednotlivé subjekty v rámci jednotlivých podnikateľských skupín považovať iba za nástroj myšlienky kartelu fungujúceho medzi skupinami (koncernami). Potom je možné dovodzovať zodpovednosť za protisúťažné konanie iba u materských spoločností a nie kumulovať zodpovednosť tak, že bude za účasť v kartelu postihnutá nielen materská spoločnosť, ale aj príslušné dcérske spoločnosti, ktoré vôľu materskej spoločnosti v rámci kartelu vykonávali.

Podľa žalobcu z napadnutého rozhodnutia vôbec nie je možné dovodiť, na základe akých princípov žalovaný zodpovednosť v rámci jednotlivých podnikateľských skupín, ktoré sa podľa žalovaného mali na protisúťažnom konaní zúčastniť, dovodzovať. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí iba uvádza popis vnútornej štruktúry jednotlivých skupín. Dovodenie zodpovednosti jednotlivých subjektov vyplývajúce z napadnutého rozhodnutia navyše neodpovedá ani popisu vnútorných štruktúr jednotlivých podnikateľských skupín a postup žalovaného vo vzťahu k jednotlivým podnikateľským skupinám a dovodenie ich zodpovednosti za protisúťažné konanie nie je ani postupom jednotným. Žalobca ďalej upozorňuje, že z napadnutého rozhodnutia nie je taktiež jasné, prečo žalovaný u niektorých podnikateľských skupín dovodil zodpovednosť nielen materských spoločností, ale aj spoločností dcérskych, zároveň však nepostihol za údajné protisúťažné konanie dcérske spoločnosti so sídlom v Slovenskej republike, ktoré v oblasti PISU podnikajú a mali sa na základe správneho spisu na protisúťažnom konaní v Slovenskej republike zúčastniť, napr. spoločnosť Siemens s.r.o. Žalobca tak uzatvára, že žalovaný bol povinný v napadnutom rozhodnutí u každého sankcionovaného subjektu uviesť jasné a zrozumiteľné dôvody pre záver o jeho účasti na protisúťažnom konaní a uviesť aj jasné dôkazy pre takýto záver.

Toto konštatovanie platí aj pre prípady, kedy postihnutý subjekt je súčasťou podnikateľskej skupiny, ktorej niektorí členovia sa mali zúčastniť protisúťažného konania šetreného žalovaným. I v takom prípade nie je možné upustiť od popisu, akým spôsobom bola dovodená zodpovednosť za protisúťažné konanie jednotlivých spoločností spadajúcich do takejto podnikateľskej skupiny.

Podľa žalobcu v prípade napadnutého rozhodnutia teda podľa žalobcu jednak chýbal popis jasného a konkrétneho mechanizmu pre dovodenie zodpovednosti konkrétnych subjektov v rámci jednotlivých podnikateľských skupín šetrených žalovaným. Takýto popis navyše nevyplýva ani zo správneho spisu. Žalobca ďalej upozorňuje, že aj keby bol prípadný mechanizmus pre určenie zodpovednosti účastníkov konania žalovaný v napadnutom rozhodnutí obsiahnutý, v skutočnosti žalovaný tento mechanizmus neuplatňoval. Ako zmienil aj súd v rozsudku, v správnom spise i v napadnutom rozhodnutí žalovaný uvádza i niektoré ďalšie spoločnosti z vyšetrovaných podnikateľských skupín, ktoré boli aktívne na trhu PISU v Slovenskej republike, a ktoré sa mohli zúčastniť údajného protisúťažného konania. Žalovaný však s nimi správne konanie vôbec nevedel, ani túto skutočnosť v napadnutom rozhodnutí nevysvetlil. V neposlednom rade žalobca namietá, že pokiaľ ide o dôkazy o údajnom protisúťažnom konaní jednotlivých účastníkov konania, napadnuté rozhodnutie nehovorí o dôkazoch bezprostredne proti jednotlivým účastníkom konania, ale o dôkazoch proti podnikateľským skupinám, ku ktorým títo účastníci patria. Rovnako táto skutočnosť preukazuje, že žalovaný rezignoval na preukázanie individuálnej zodpovednosti jednotlivých účastníkov konania.

Žalobca k záverom súdu v rozsudku ešte dopĺňa, že k obdobným záverom dospel v identickej veci aj Krajský súd v Brne v rozsudku zo dňa 14.06.2012, č. k. 62Ca 22/2007-2067. Správnosť týchto záverov pritom následne potvrdil aj český Nejvyšší správní soud ČR v rozsudku zo dňa 24.04.2013, č. k. 2Afs 50/2012-241, ktorým zamietol kasačnú sťažnosť českého súťažného orgánu.

Nesúhlas žalovaného so záverom súdu v rozsudku, že z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, či pri ukladaní pokuty pokutovaným subjektom nebol jeden a ten istý obrat započítaný dvakrát nie je dôvodný. Žalobca sa so závermi súdu v plnom rozsahu stotožňuje. Vysvetlenie poskytnuté žalovaným v odvolaní k tomuto záveru súdu nie je podľa názoru žalobcu dostatočné. Naopak potvrdzuje, že vysvetlenie spôsobu stanovenia pokuty pre jednotlivé postihnuté subjekty nie je dostatočný. V podrobnostiach odkazuje žalobca na svoju žalobu.

Vzhľadom na uvedené žalobca navrhuje, aby odvolací súd odvolanie žalovaného v plnom rozsahu zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania, podľa § 250ja ods.2 a § 214 OSP v spojení s

§ 246c ods.1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného je potrebné vyhovieť. Rozsudok bol verejne vyhlásený 25.02.2015 podľa § 156 ods.1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP.

Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného č. 2009/KH/R/2/035 zo dňa 14.08.2009, ktorým žalovaný rozhodol, že na základe dohody pod názvom GQ-Agreement (GQ-Dohoda) zo dňa 15.04.1988, ktorá trvala do 11.05.2004 a na základe dohody pod názvom E-Group Operation Agreement for Gq Agreement (EQ-Dohoda) zo dňa 15.04.1988, ktorá trvala do 11.05.2004, určení podnikateľa, medzi inými aj žalobca v čase od 01.01.2000 do 13.12.2000 a od 01.04.2002 do 30.04.2004 koordinovali svoje správanie na relevantnom trhu GIS na území Slovenskej republiky, a to určovaním cien, rozdelením trhu, udržiavaním stabilnej úrovne trhových podielov na základe vopred odsúhlasených kvót, vzájomným obmedzovaním sa pri uzatváraní licenčných zmlúv s tretími osobami a kolúziyným správaním v procese verejného obstarávania, čím podľa § 4 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 3 písm. a/, b/, c/ a f/ ZOHS uzatvorili dohodu obmedzujúcu súťaž, ktorá je podľa § 4 ods. 1 ZOHS zakázaná. Za toto správanie upravil pokutu, pôvodne uloženú žalobcovi prvostupňovým správnym orgánom vo výške 10 000 000 SK, na 330 000 €.

V odvolaní žalovaný predovšetkým namietal, že krajský súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, že toto je na mnohých miestach zmätočné, mechanicky prevzaté z iného rozsudku krajského súdu, ktoré sa síce týka napadnutého rozhodnutia žalovaného, ale voči iným účastníkom kartelu a taktiež poukázal na to, že v prípade právoplatného vrátenia veci na nové konanie nemá žalovaný jasne daný právny názor, ako má vo veci žalobcu ďalej pokračovať.

V zmysle ustálenej judikatúry najvyššieho súdu pre posúdenie arbitrárnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku považoval odvolací súd za kľúčové zistenie, či spôsob, ktorým krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie, je ústavne a zákonne konformný. Inými slovami povedané, úlohou najvyššieho súdu bolo zistiť, či spôsob výkladu príslušných zákonných ustanovení, ktorým krajský súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, vzhľadom na zistený skutkový stav, nie je svojvoľný (arbitráry) alebo ústavne a zákonne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu aplikovanej právnej úpravy (mutatis mutandis rozhodnutie II. ÚS 127/07).

Ako vyplýva z konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (napríklad II. ÚS 127/07, I. ÚS 110/02), o svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Skutočnosť, že sa odvolateľ s názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napríklad II. ÚS 87/07-10). Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach konštantne pripomína, a najvyšší súd sa s tým v plnej miere stotožňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje pre záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05).

V predmetnej právnej veci však výklad príslušných ustanovení ZOHS v kontexte európskej legislatívy a judikatúry SD EÚ a SPI týkajúcej sa kartelových dohôd, najmä ukladania pokút za tieto dohody a spôsob, akým tieto krajský súd v predmetnej veci aplikoval si v skutočnosti protirečia. Krajský súd v podstatnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku konštatuje zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného, avšak na záver uvádza, ako dôvod na zrušenie rozhodnutia žalovaného vo vzťahu k žalobcovi, pochybenie v postupe žalovaného voči žalobcovi v druhom rade - porušenie pravidla „zákazu zmeny k horšiemu“, pritom žalobca v druhom rade nie je účastníkom tohto konania a v preskúvanom rozhodnutí žalovaný pokutu uloženú žalobcovi naopak, podstatne znížil. Nie je preto odvolaciemu súdu

zrejme, na základe akých skutočností krajský súd dospel k tomuto záveru.

Navyše, krajský súd dospel k záveru, že napadnutým rozhodnutím, v časti proti žalobcovi, správny orgán porušil zákon, a preto zo zrušujúceho rozsudku musí byť zrejme, akým spôsobom k porušeniu došlo. Nepostačí len samotné a všeobecné konštatovanie, že rozhodnutie je nezrozumiteľné pre nedostatok dôvodov; aj správny orgán má právo na zrozumiteľné a nespochybniteľné rozhodnutie obsahujúce všetky atribúty riadneho odôvodnenia, aby sa v budúcej praxi podobných pochybení vyvaroval.

V tejto súvislosti preto najvyšší súd konštatuje, že napadnutý rozsudok krajského súdu nie je riadne odôvodnený a signalizuje možnosť porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy. Úvahy krajského súdu nevychádzajú z konkrétnych faktov, na viacerých miestach im chýba vnútorná logika, a preto možno skonštatovať, že vykazuje znaky arbitrárnosti.

Už tieto zistené nedostatky by samé osebe mohli byť dôvodom na zrušenie rozhodnutia krajského súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie a opätovné rozhodnutie. Avšak, vzhľadom na dĺžku trvania celého sporu, ako aj samotnú jeho podstatu, považoval odvolací súd za potrebné zaoberať sa aj vecnou stránkou prípadu, a preto sa vysporiadal aj s ostatnými relevantnými námietkami žalovaného.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že došlo k vzniku zakázanej dohody obmedzujúcej hospodársku súťaž, ktorej sa zúčastnil aj žalobca, nakoľko tieto skutočnosti boli preukázané v niekoľkých konaniach pred EK ako aj v rozsudkoch Všeobecného súdu EÚ (pôvodne SPI) č. T-122/07 až T-124/07 z 03.03.2011 vo veciach Siemens AG Österreich, VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co. KEG, Siemens Transmission & Distribution Ltd, Siemens Transmission & Distribution SA a Nuova Margini Galileo SpA proti Európskej komisii. Napokon samotný krajský súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že skutok popísaný vo výroku napadnutého rozhodnutia žalovaného sa stal a že tento skutok je kartelovou dohodou, ktorá má protisúťažné účinky aj na slovenskom území.

Sporným zostal postup žalovaného pri určovaní výšky pokuty, pri ukladaní ktorej podľa názoru krajského súdu žalovaný porušil pravidlo zákazu zmeny k horšiemu, nezohľadnil námietky žalobcu voči použitiu Metodického pokynu o postupe pri určovaní pokuty, ktorý by bol pre žalobcu priaznivejší najmä s ohľadom na obrat, použil argumentáciu (tabuľka č. 3 „Výpočet pokuty“), ktorá nezodpovedá reálnemu stavu, nezdôvodnil jasne pomer zodpovednosti účastníkov konania patriacich do jednej ekonomickej skupiny, čo môže vyvolať pocit diskriminácie, neobjasnil, prečo nepokutoval aj iných podnikateľov, ktorí sa na Slovensku kartelu zúčastnili, napr. Siemens s.r.o. a napokon že z rozhodnutia vôbec nebolo zrejme, obrat v ktorom rozhodnom období žalovaný považoval u jednotlivých účastníkov za rozhodujúci, a či jeden a ten istý obrat nebol účastníkom započítaný dvakrát.

Pokiaľ žalovaný namietal, že žalobca v 2. rade (Siemens) nebol účastníkom tohto konania, a preto sa zvýšenie pokuty v odvolacom správnom konaní netýka tohto konania, odvolací súd s touto námietkou súhlasí.

Je zrejme, že žalobcovi bola druhostupňovým rozhodnutím, v bode 869., pokuta mierne znížená, a preto sa námietkami týkajúcimi sa porušenia princípu zákazu zmeny k horšiemu v odvolacom konaní nezaoberal.

Na tomto mieste považuje za potrebné krajskému súdu pripomenúť, aby pri vyhotovovaní rozhodnutí postupoval pedantnejšie a neopisoval mechanicky odôvodnenia rozhodnutí, ktoré sa síce týkajú toho istého predmetu konania, avšak iných účastníkov. Pokiaľ nespojil veci týkajúce sa všetkých účastníkov kartelu na spoločné konanie, čo by bolo podľa názoru odvolacieho súdu vhodné nielen z dôvodu komplexného posúdenia celého prípadu, ale aj z dôvodu hospodárnosti konania, tak ako sa uvádza v § 112 ods. 1 OSP, a o čo napokon žalobca vo svojej žalobe z 20.11.2009 priamo žiadal, potom bolo jeho povinnosťou byť dôsledný pri vyhotovovaní každého parciálneho rozhodnutia a posúdiť konania jednotlivých účastníkov osobitne. Vzhľadom k tejto skutočnosti odvolací súd nepovažoval argumenty krajského súdu týkajúce sa postupu žalovaného voči žalobcovi v 2. rade za relevantné pre posúdenie zákonnosti postupu žalovaného voči žalobcovi v tomto konaní.

Žalovaný v odvolaní ďalej namietal záver krajského súdu o tom, že vo svojom rozhodnutí nezohľadnil námietky žalobcu voči použitiu Metodického pokynu o postupe pri určovaní pokuty, ktorý by bol pre žalobcu priaznivejší najmä s ohľadom na obrat.

Aj na tomto mieste musel odvolací súd súhlasiť s argumentáciou žalovaného, že kritériá pre ukladanie sankcií, ktoré ustanovuje výlučne zákon, v tomto prípade zákon č. 136/2001 Z. z. v znení zákona č. 465/2002 Z. z. (ďalej len „ZOHS“) sa nijako nemenili.

Podľa § 38 ods. 1 ZOHS Úrad za porušenie ustanovení § 4 ods. 1, § 5, § 8 ods. 6, § 10 ods. 9, § 25 ods. 4 a § 29 ods. 5 uloží pokutu podnikateľovi do 10 % z obratu podľa § 10 ods. 3 za predchádzajúce uzavreté účtovné obdobie a podnikateľovi, ktorý za predchádzajúce uzavreté účtovné obdobie dosiahol obrat do 10 000 Sk alebo, ktorý nemal žiadny obrat, alebo podnikateľovi, ktorého obrat nemožno vyčísliť, pokutu do 10 000 000 Sk.

Podľa § 10 ods. 3 ZOHS v znení účinnom do 30.09.2002, obrat na účely tohto zákona je súčet tržieb, výnosov alebo príjmov z predaja tovaru, ku ktorému sa pripočíta finančná pomoc poskytnutá podnikateľovi.

Podľa § 10 ods. 3 ZOHS v znení účinnom do 30.04.2004, obrat na účely tohto zákona je súčet tržieb, výnosov alebo príjmov z predaja tovaru, ku ktorému sa pripočíta finančná pomoc poskytnutá podnikateľovi.

Podľa § 10 ods. 3 ZOHS v znení účinnom do 31.05.2009, obrat na účely tohto zákona je súčet tržieb, výnosov alebo príjmov z predaja tovaru, ku ktorému sa pripočíta finančná pomoc poskytnutá podnikateľovi.

Z uvedeného je zrejmé, že ustanovenia ZOHS ohľadom výpočtu výšky sankcie sa v rozhodnom období roku 2008 nemenili, naopak, od prijatia ZOHS až do 30.06.2014 bola právna úprava § 10 ods. 3 ZOHS nezmenená. Z rozsudku krajského súdu nevyplýva, na základe akých skutočností dospel k záveru, že žalovaný použil pri ukladaní pokuty pre žalobcu ako východiskovú sumu celkový obrat (s daňou) za rok 2006. Tento dôkaz nepredložil ani žalobca, keď vo svojej žalobe tvrdí, že žalovaný mal použiť preňho menej prísny postup pre uloženie pokuty a mal vychádzať z výšky dane z obratu za rok 2006 bez dane. Naopak, z predloženej Smernice č. 5/2003 o postupe ukladania pokút, účinnej v čase, kedy prvostupňový správny orgán vydal prvostupňové rozhodnutie nevyplýva, že by obrat, z ktorého má byť vypočítaná výška uloženej pokuty podľa § 10 ods. 3 ZOHS mal byť obratom aj s daňou. Ani vyhláška č. 269/2004 Z. z. o výpočte obratu, ani Smernica č. 5/2003 nehovorí o obrate (s daňou), ako to v rozsudku uvádza krajský súd. Preto aj podľa názoru odvolacieho súdu Metodický pokyn účinný v čase rozhodovania žalovaného nepriniesol priaznivejšiu úpravu pre žalobcu pri ukladaní sankcií.

Odvolací súd poukazuje aj na neopodstatnenosť tvrdenia krajského súdu o nezákonnosti rozhodnutia žalovaného z dôvodu neprípustnosti argumentácie, ktorá nezodpovedá reálnemu stavu veci, s poukazom na tabuľku č. 3 „Výpočet pokuty“ a taktiež z dôvodu, že žalovaný nezdôvodnil jasne pomer zodpovednosti účastníkov konania patriacich do jednej ekonomickej skupiny, a že z rozhodnutia vôbec nebolo zrejmé, obrat v ktorom rozhodnom období žalovaný považoval u jednotlivých účastníkov za rozhodujúci.

Odvolací súd poukazuje na to, že výpočtu pokuty sa žalovaný venuje na stranách 153 až 170 napadnutého rozhodnutia, celkom v 93. bodoch, pričom konkrétne žalobcu, okrem všeobecných častí, v ktorých žalovaný objasňuje základné princípy trestania a dôvody uloženia sankcií jednotlivým účastníkom kartelu a ekonomickým skupinám, sa týka najmä bod č. 867.

Neušlo pozornosti odvolacieho súdu, že v tejto časti rozhodnutia sa žalovaný podrobne venuje popisu protisúťažného konania a jeho následkov v súvislosti s uložením pokuty nielen vo vzťahu k jednotlivým ekonomickým skupinám a v závislosti od ich celkovej ekonomickej sily, ale aj jednotlivým účastníkom týchto skupín a ich celosvetovému obratu (najmä body 819, 820, 822, 823, 827 a 829 rozhodnutia) a žalobca bol zaradený do najsilnejšej skupiny. Z rozhodnutia je nad všetky pochybnosti zrejmé, že obrat sa týkal roku 2006 a išlo o obrat celosvetový. Tabuľka č. 3 je súčasťou tohto odôvodnenia výpočtu výšky pokuty, a preto z konštatovania krajského súdu o tom, že táto nezodpovedá reálnemu stavu veci, nie je možné vyhodnotiť, čo tým vlastne krajský súd mal na mysli.

Taktiež krajským súdom konštatované chýbajúce zdôvodnenie, prečo žalovaný nepokutoval aj iných podnikateľov, ktorí sa na Slovensku kartelu zúčastnili, napr. Siemens s.r.o., ktorému chýbajú logické súvislosti, je vo vzťahu k žalobcovi irelevantné, nakoľko predmetom tohto konania je, z dôvodov uvedených vyššie, len skúmanie protisúťažného správania sa žalobcu.

Preto aj námietku žalovaného k tejto časti rozsudku krajského súdu považuje odvolací súd za dôvodnú.

V kontexte vyššie uvedeného možno potom dospieť k záveru, že rozhodnutie žalovaného je rozsiahle a podrobné, žalovaný na 171 stranách vymenúva a vyhodnocuje jednotlivé námietky uvedené v rozklade proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu, vznesené, okrem iných účastníkov, aj žalobcom, posudzuje ich opodstatnenosť a podrobne sa s každou jednou vysporadúva, pričom podrobne vysvetľuje svoje postupy aj pri ukladaní pokuty žalobcovi.

Odvolací súd sa nestotožnil so závermi krajského súdu a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je zrozumiteľné, riadne a dostatočne odôvodnené a v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom a relevantnou judikatúrou vnútroštátnych súdov, rovnako ako aj s európskou legislatívou a judikatúrou SD EÚ a Všeobecného súdu (predtým SPI).

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu žalovaného vyhovel a s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 220 OSP zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 OSP), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 OSP) a žalobu podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol, keďže dospel k záveru, že rozhodnutie a postup žalovaného v medziach žaloby sú v súlade so zákonom.

Pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd vychádzal z ustanovení § 246c ods. 1, § 224 ods. 1 a § 250k OSP tak, že žalobcovi, ktorý nebol v konaní úspešný náhradu trov konania nepriznal a žalovanému právo na náhradu trov konania zo zákona neprináleží.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.